

Kanjerbeleid

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Visie	3
3. Doelstellingen	4
4. Inhoudelijke vormgeving	4
4.1 De Kanjerafspraken	5
4.2 De vier gedragstypen in de Kanjertraining	5
5. Het pedagogisch handelen van de leerkrachten	6
5.1 Ongewenst gedrag	6
5.2 Consequenties ongewenst gedrag	6
5.3 Leerkrachten en ongewenst gedrag	7
Conflictpiramide	8
6. Het Schoolveiligheidsplan en Protocol Schorsing en verwijdering	9
6.1 Afsprakenkaart	10
7. Time-out	10
7.1 Wanneer vindt er een time-out plaats?	11
7.2 In geval van een time-out	11
7.3 Een time-out tijdens de pauze	11
8. Communicatie met ouders	12
9. Monitoring en verantwoording	12
9.1 Certificering	12

1. Inleiding

Dit is het beleidsstuk Kanjertraining. Het geeft zicht op wat er in dit kader gedaan wordt op de Mariaschool en waar de school voor staat.

Kanjertraining is meer dan een lesmethode. Het is een methodische aanpak van de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind en het pedagogisch handelen van de leerkracht.

De Mariaschool wil een leerwerkgemeenschap zijn waarin kinderen leren samenwerken en zich positief kunnen ontwikkelen.

Dit wordt bewerkstelligd door:

- ✓ De leerlingen te leren zichzelf te presenteren, zich voor te stellen.
- ✓ Het bevorderen van de zelfredzaamheid.
- ✓ Het komen tot samenwerking.
- ✓ Vriendschappen leren onderhouden en behouden.
- ✓ Het leren omgaan met emoties, die van jezelf en een ander.
- ✓ Het leren kiezen en daarvoor verantwoording dragen.
- ✓ Het aanleren van een kritische houding, kritiek kunnen geven en ontvangen.
- ✓ Ja en nee kunnen zeggen en opkomen voor jezelf.
- ✓ Je mening vertellen (maar niet altijd).
- ✓ Het aanleren van respect voor het anders zijn.
- ✓ Leren vragen stellen/belangstelling tonen, proberen een ander te begrijpen.
- ✓ Leren antwoord te geven/vertellen, laat je begrijpen door een ander.
- ✓ Leren vertrouwen te hebben in de toekomst, in elkaar en geloven in eigen kunnen.
- ✓ Leren stoppen met treiteren.
- ✓ Leren uit slachtofferrollen te stappen en het heft in eigen hand te nemen.

Als hulpmiddel wordt hierbij de Kanjertraining gebruikt waarin het team zich heeft geschoold.

Het team is in schooljaar 2013-2014 eind gecertificeerd voor de Kanjertraining.

Nieuwe leerkrachten zullen de Kanjertraining ook gaan volgen; daarnaast is de Kanjertraining een terugkerend onderdeel op teamvergaderingen en studiedagen.

2. Visie

Als een mens sterk staat in zijn eigenheid, zichzelf durft te zijn en een sterke eigen identiteit heeft, dan is de mens beter in staat om te gaan met zichzelf en de medemens.

Dit levert een positieve bijdrage aan de maatschappij en in het bijzonder het samen leven in deze maatschappij.

3. Doelstellingen

Door het jaar heen worden thema's behandeld met als uiteindelijk doel dat de kinderen zoveel mogelijk als volgt over zichzelf denken:

Hier ben ik, het is goed dat ik er ben.

Er zijn mensen die van mij houden.

Niet iedereen vindt mij aardig, dat hoort zo.

Ik luister wel naar kritiek.

Ik zeg wat ik voel en wat ik denk.

Doet iemand vervelend tegen mij? Dan haal ik mijn schouders op.

Doet iemand rot, dan doe ik niet mee.

Ik gedraag me als een kanjer, want ik ben een kanjer.

Dit alles wordt nagestreefd met alle respect voor de eigenheid van het kind, dus binnen het haalbare van het individuele kind.

Voor het onderwijs zijn de doelen vooral praktisch:

- ✓ de leerkracht wordt gerespecteerd
- ✓ pestproblemen worden opgelost
- ✓ leerlingen durven zichzelf te zijn
- ✓ leerlingen voelen zich veilig
- ✓ leerlingen voelen zich bij elkaar betrokken
- ✓ leerlingen kunnen gevoelens onder woorden brengen
- ✓ leerlingen krijgen meer zelfvertrouwen
- ✓ de school weet grenzen te stellen

4. Inhoudelijke vormgeving

De methode bestaat uit drie niveaugroepen met elk de eigen materialen.

1. 'Max en het dorpje' voor de groepen 1 en 2
2. 'Max en de vogel' voor groep 3
3. 'Max en de klas' voor groep 4
4. 'Max en de zwerver' voor groep 5
5. Het kanjerwerkboek is voor de groepen 6, 7 en 8

Extra materiaal dat ingezet kan worden:

Boeken met Energizers

99 kanjerspelletjes

Ideeën van Kanvas

In alle leerjaren worden wekelijks kanjerlessen gegeven.

De thema's :

1. Je zelf voorstellen
2. Iets aardigs zeggen
3. Weet jij hoe je je voelt?
4. Kun jij nee zeggen?
5. Luisteren en vertellen
6. Luisteren en samenwerken

7. Vriendschap
8. Vragen stellen
9. Er zijn mensen die van je houden

Buiten de thema's:

- worden de kinderen in kanjertaal aangesproken.
- worden regelmatig groepsvormende activiteiten en energizers ingezet.
- worden vertrouwensoefeningen gedaan.

4.1 De kanjerafspraken

We vertrouwen elkaar

We helpen elkaar

Niemand speelt de baas

Niemand lacht uit

Niemand doet zielig

4.2 De vier gedragstypen in de Kanjertraining:

De Kanjertraining gaat er vanuit dat elk kind goed is!

Elk kind wil graag een witte pet zijn.

Soms wil dat niet lukken, dan zien we geen witte petgedrag (gewenst gedrag) meer doordat een andere kleur pet sterk overheerst.

De tijger (kanjer) heeft de witte pet; hij is betrouwbaar en zeker van zichzelf, hij denkt positief over zichzelf en de ander.

De pestvogel (baasspeler) heeft de zwarte pet; hij denkt wisselend positief/negatief over zichzelf en vaak negatief over de ander.

Het konijn (stille of bange) heeft de gele pet op; hij denkt overwegend negatief over zichzelf en positief over de ander.

De aap (uitslover, grapjurk) heeft de rode pet op; hij denkt vaak negatief over zichzelf en meestal negatief over de ander.

5. Het pedagogisch handelen van de leerkrachten

Werken met een methodische aanpak voor sociaal-emotionele ontwikkeling op school vraagt veel van de leerkracht. Niet alleen tijdens een enkel uur op school vraagt dat om aanpassing in leerkrachtgedrag, maar de hele dag door.

Als positief gedrag van de opvoeder ziet Kanjertraining de volgende zaken:

1. Respect en begrip tonen naar de leerlingen.
2. Durft vertrouwen te geven, heeft hoge verwachtingen van de kinderen.
3. Durft naar eigen functioneren te kijken.
4. Durft controle uit handen te geven.
5. Is consequent met duidelijke regels en grenzen.
6. Corrigeert opbouwend en geeft tips.
7. Bevordert de zelfstandigheid.
8. Zorgt voor een rustige en veilige sfeer.

Dit wordt op de volgende wijze vorm gegeven doordat:

De leerkrachten tonen belangstelling voor de leerlingen, in hun werk, spel en culturele achtergrond. Leerkrachten luisteren naar de leerlingen en nemen hun meningen serieus zonder er een waardeoordeel over te geven.

5.1 Ongewenst gedrag

Onder ongewenst gedrag wordt verstaan:

- een ander bedreigen.
- een ander aanvallen.
- een ander bewust buitensluiten.
- grappen, toespelingen of insinuaties met vernederende strekking.
- handtastelijkheden die als vervelend of vernederend kunnen worden ervaren.
- al het gedrag waarbij de grens van de ander overschreden wordt

5.2 Consequenties ongewenst gedrag

Ongewenst gedrag wordt op de Mariaschool niet getolereerd. In geval van herhaaldelijk ongewenst gedrag worden stappen uit het Protocol schorsing en verwijdering gehanteerd. Zie ook hoofdstuk 3 uit het Schoolveiligheidsplan.

In geval van een ruzie wordt de kinderen geleerd te reageren volgens de principes van de Kanjertraining (witte pet). Een kind zegt duidelijk dat een bepaald gedrag niet gewenst is, houdt het niet op, dan zegt het kind het nog een keer duidelijk en gaat vervolgens weg uit de situatie. Houdt het dan nog niet op, dan meldt het kind dit bij de leerkracht en kan rekenen op de onvoorwaardelijke steun.

In geval van pestgedrag wordt de pester en de gepeste beiden gezien als kinderen die de mogelijkheid hebben om hun handelingsrepertoire te wijzigen. De groep er bij betrekken kan heel krachtig werken om het pesten te laten stoppen. Het houden van Kanjerkringen met de hele groep zal dan ook altijd behoren tot de acties die genomen worden om het pesten te stoppen.

5.3 Leerkrachten en ongewenst gedrag

De leerkrachten hanteren de kanjerafspraken consequent.

Bij overtreding volgt correctie. Wanneer kinderen ongewenst gedrag laten zien worden ze aangesproken en bevraagd naar hun intentie.

Er is een groot verschil in gedrag dat met opzet wordt vertoond of gedrag dat onopzettelijk gebeurt. Als er geen sprake is van opzet, vraagt het kind om begeleiding en sturing. Hoe had je het anders kunnen doen, wat kun je doen om het weer goed te maken? Komt het kind niet tot oplossingen, dan geeft de leerkracht tips aan het kind.

Opzettelijk gedrag vraagt om correctie. Corrigeren wordt gedaan volgens de stappen van het Protocol schorsing en verwijdering.

Uiteraard wordt naar zo min mogelijk corrigeren en zoveel mogelijk correctie gewerkt en zoveel mogelijk naar preventie.

Corrigeren gebeurt altijd met respect voor het kind. Corrigeren is van nabij en prijzen op afstand. Corrigeren gebeurt met de ik-boodschap: dit geeft de kinderen de ruimte en de veiligheid om te reageren.

Tijdens de kanjerlessen worden ook vertrouwens oefeningen gedaan. Deze vinden alleen doorgang op het moment dat de sfeer goed is in de groep. Vertrouwens oefeningen vergen een uiterste concentratie en vertrouwen van iedereen. De leerkracht kijkt of de groep er klaar voor is en geeft ze het volledige vertrouwen de oefening uit te voeren.

De vertrouwens oefeningen doen veel met het zelfvertrouwen van de kinderen: anderen vertrouwen mij!

Om het zelfvertrouwen bij de kinderen verder te bevorderen, spreken de leerkrachten hun hoge verwachtingen uit naar de kinderen, zeker naar kinderen die dit extra nodig hebben. De leerkrachten geven positieve feedback naar de kinderen, zonder na te laten duidelijk te zijn. Corrigeren mag zeker als een kind zijn best niet doet.

Om de groepsband te versterken worden ook met energizers gebruikt. Dit zijn korte spelletjes waarin je even je energie kwijt kunt, waar de groep met elkaar heel veel plezier aan beleeft en waarbij veel sociale vaardigheden worden geoefend.

Ongewenst gedrag zorgt voor conflicten. De onderstaande conflictpiramide laat de ernst van een conflict zien; in het Protocol schorsing en verwijdering worden de stappen beschreven die daarna worden gezet.

Piramide

6. Het schoolveiligheidsplan en Protocol schorsing en verwijdering

De Mariaschool werkt met een schoolveiligheidsplan 'Kijk eens om je heen'. In hoofdstuk 3 staan de stappen beschreven die worden doorlopen bij ongewenst gedrag. Deze fases worden met de kinderen besproken.

Fase 0: Je gedraagt je naar kinderen, juffen en meesters en andere mensen in de school aardig en beleefd. Je werkt goed samen, je kunt een ruzie goed oplossen en plagen wordt geen pesten.

Fase 1 en 2: Je bent (met regelmaat) storend naar andere kinderen, juf/meester en/of je loopt (regelmatig) weg. De juf/meester bespreekt het gedrag met jou en eventueel de betreffende kinderen om uit te zoeken wat er aan de hand is.

- De juf/meester bepaalt welke straf er nodig is. Je biedt een welgemeend excuus aan.
 - De juf/meester maakt ter afronding een afspraak met jou hoe je je moet gedragen.

Fase 3: Storend gedrag waar je niet lang geleden op bent aangesproken, blijft zich herhalen. Er is sprake van een patroon. De juf/meester bepaalt welke straf er nodig is.

- De juf/meester maakt een afspraak met jou hoe je je gedrag kunt verbeteren. Je vult samen met de juf/meester de afsprakenkaart in. Je hoort na hoeveel weken de juf/meester met jou evalueert.
 - De juf/meester noteert het in de groepsmap en het dossier. Je biedt een welgemeend excuus aan. Je krijgt de kans het zelf aan je ouders te vertellen. Daarna neemt de juf/meester contact op met je ouders. Het wordt ook bij de directie gemeld.

Fase 4: Na de evaluatie van de afsprakenkaart blijkt dat het storende gedrag zich blijft herhalen. Dan volgt de school het Protocol schorsing en verwijdering. Als praten even niet meer helpt.

6.1 Afsprakenkaart.

Afsprakenkaart.

Datum:

Vandaag is(naam)

In fase 3 4 terechtgekomen.

Oorzaak/incident(en):

Voor de komende periode gelden de volgende afspraken voor je gedrag:

De evaluatie hiervan vindt plaats op (datum)

Op de hoogte gebracht van gemaakte afspraken:

Kind	Datum:
Leerkracht	Datum:
Ouders/verzorgers	Datum:
Directie	Datum:

7. Time-out

Soms is het nodig om kinderen buiten de groep te plaatsen. Dan is er een time-out.

Als de rest van de groep onder het gedrag lijdt of de leerkracht zijn/haar werk niet naar behoren kan doen, kan daartoe worden besloten. Het streven is dat de leerkracht zoveel mogelijk bewust en rustig blijft handelen, zonder samen met het kind in een vicieuze cirkel van verongelijkheid, boosheid en machteloosheid terecht te komen.

7.1 Wanneer vindt een time out plaats?

De time-out kan preventief zijn, maar ook als strafmaatregel gebruikt worden. In preventieve zin is time-out vooral gericht op het voorkomen dat gedrag of een interactiepatroon verder escaleert. Deze vorm van time-out is geen straf. De leerkracht dient daarover duidelijk te zijn naar het kind. Het is belangrijk dat het kind weet waarvoor de time-out dan wel bedoeld is.

Een time-out, waarbij de leerling wordt afgezonderd van aandacht van medeleerlingen is ook dat hierdoor het negatieve gedrag kan 'uitdoven'.

Bij herhaald storend gedrag, bij vernielingen, bij grensoverschrijdend gedrag, bij agressief gedrag en bij gedrag waardoor de veiligheid van anderen in het geding is, kan tot een time-out als strafmaatregel worden overgegaan.

Voor alle vormen van time-out geldt dat het van belang is dat afzonderen niet altijd 'buiten de groep plaatsen' hoeft te betekenen. Ook binnen het lokaal afzonderen behoort tot de mogelijkheden.

7.2 In geval van een time out (strafmaatregel)

Een collega (die op dat moment ambulant is), wordt op de hoogte gebracht van de situatie. De leerling wordt op een positieve manier aangesproken en er wordt afgesproken welke tijd aan de time-out wordt gekoppeld. Dit alles wordt door de volwassene verbaal ondersteund voor het kind (je benoemt wat je doet).

Na afloop vindt er een gesprekje plaats met de eigen leerkracht of iemand van de directie. Als een time-out na een periode niet (meer) lijkt te werken, kan de leerling op bepaalde momenten ook tijdelijk in een andere groep of buiten de groep worden geplaatst (dit in overleg met betreffende leerkrachten en directie). Hiervan worden de ouders altijd op de hoogte gebracht.

Naar gelang de reden van de time-out kan het Protocol schorsing en verwijdering in werking treden.

Een leerling kan ook zelf besluiten naar een time-outplek te gaan. Dit is dan vooraf door de leerkracht met de leerling besproken.

7.3 Een time-out tijdens de pauze

Tijdens de pauze kan de leerkracht die pleinwacht heeft een leerling met grensoverschrijdend gedrag een time-out geven.

De leerling wordt tijdelijk in de hal geplaatst of op een rustige plek op het plein geplaatst.

Aan het eind van de pauze heeft de pleinwacht een gesprek met de betreffende leerling en de pleinwacht licht de leerkracht van het kind in.

Wederom geldt dat naar gelang de reden van de time-out het Veiligheidsplan in werking kan worden gesteld.

8. Communicatie met ouders

De afsprakenkaart worden met nieuwe ouders tijdens het intakegesprek besproken. Het doel hiervan is dat ouders op de hoogte zijn van ons plan van aanpak wat betreft ongewenst gedrag. Door voor de Mariaschool te kiezen, gaan ouders hiermee akkoord.

9.0 Monitoring en verantwoording

Er is op school gestart met het sociaal emotioneel programma Zien.
De leerkrachten vullen lijsten in en vanaf groep 5 vullen de leerlingen ook lijsten in.

9.1 Certificering

Nieuwe leerkrachten zonder Kanjertraining-certificering worden zo snel mogelijk geschoold. Het Kanjerinstituut stelt de verplichting dat een school twee hele nascholingsdagen moet volgen om alle leerkrachten het eindcertificaat te laten behalen. Dit dient te geschieden respectievelijk in het tweede en vierde jaar na het jaar van de driedaagse basistraining. De scholing wordt uitgevoerd door de schoolbegeleidingsdienst. Tijdens de scholingsuren nemen we samen met de cursusleidster doorgenomen hoe ver de Mariaschool is en waar eventuele verbetering nodig is.